

GEORGE ORWELL
Bin Dokuz Yüz Seksen Dört

Nineteen Eighty-Four

© Sonsöz: Christopher Hitchens, “Why Orwell still matters”.

Sonsözün yayın hakkı PLSclear aracılığıyla Cambridge University Press'ten alınmıştır.

İletişim Yayınları 2973 • İletişim Klasikleri 144

ISBN-13: 978-975-05-3033-3

© 2021 İletişim Yayıncılık A.Ş. / 1. BASIM

1. Baskı 2021, İstanbul

DIZI YAYIN YÖNETMENİ Murat Belge

YAYINA HAZIRLAYANLAR Barış Özkul, Güneş Akkor

KAPAK Suat Aysu

KAPAK RESMİ Franz Marc, “Caliban”, 1914

UYGULAMA Hüsnü Abbas

DÜZELTİ Büşra Bakan

BASKI Sena Ofset · SERTİFİKA NO. 45030

Litros Yolu, 2. Matbaacılar Sitesi, B Blok, 6. Kat, No: 4NB 7-9-11

Topkapı, 34010, İstanbul, Tel: 212.613 38 46

CİLT Güven Mücellit · SERTİFİKA NO. 45003

Mahmutbey Mahallesi, Devekaldırımı Caddesi, Gelincik Sokak,

Güven İş Merkezi, No: 6, Bağcılar, İstanbul, Tel: 212.445 00 04

İletişim Yayınları · SERTİFİKA NO. 40387

Cumhuriyet Caddesi, No. 36, Daire 3, Seyhan Apartmanı,

Harbiye Mahallesi, Elmadağ, Şişli 34367 İstanbul

Tel: 212.516 22 60-61-62 • Faks: 212.516 12 58

e-mail: iletisim@iletisim.com.tr • web: www.iletisim.com.tr

GEORGE ORWELL

Bin Dokuz Yüz Seksen Dört

Nineteen Eighty-Four

ÇEVİREN *Müge Günay*

MURAT BELGE'NİN ÖNSÖZÜ
VE CHRISTOPHER HITCHENS'İN SONSÖZÜYLE

GEORGE ORWELL (ERIC ARTHUR BLAIR) 25 Haziran 1903'te babasının Britanya İmparatorluğu'na bağlı bir memur olarak görev yaptığı Hindistan'ın Motihari şehrinde doğdu. Bir yaşındayken annesi ve kardeşleriyle birlikte İngiltere'ye döndü. 1908'de Oxfordshire'daki Henley'de bulunan bir ilkokula başladı. Lisede Kraliyet Bursu'yla Eton College'a kaydoldu. Ailesinin maddi durumu elvermediği için üniversiteye kaydını yaptıramadı ve 1922'de Hindistan Emperyal Polis Kuvvetleri'ne katıldı. Burma/Myanmar'da beş yıl kaldıktan sonra polislikten istifa edip İngiltere'ye döndü ve yazı yazarak geçinmeye çalıştı. İlk kitabı *Paris ve Londra'da Beş Parasız* 1933'te, *Burma Günleri* 1934'te yayımlandı. Lokantalarda bulaşıkçı olarak çalıştı. Aralık 1936'da İspanya'ya gidip İspanya İç Savaşı'nda Franco kuvvetlerine karşı savaştı; silahla boğazından yaralandıktan sonra karısıyla birlikte Fransa'ya kaçtı. 1938'de *Katalonya'ya Selam*'i tamamladıktan kısa bir süre sonra ciddi bir tüberküloz tedavisi görmek üzere Preston Hall Sanatoryumu'na yattı. 1939'da *Bogulmamak İçin*, 1940'da *Balinanın Karnında* yayımlandı. *Aslan ve Unicorn*'un (The Lion and the Unicorn) yayımlandığı 1941'de BBC'nin Doğu Servisi'nde prodüktör olarak çalışmaya başladı; T.S. Eliot, E.M. Forster gibi edebiyatçıları programlarında ağırladı. Edebiyat editörlüğü yaptı. İkinci Dünya Savaşı sırasında Avrupa'ya geçip Fransa ve Almanya'da savaş muhabiri olarak çalıştı. 1945'te *Hayvan Çifliği*, 1949'da *Bin Dokuz Yüz Seksen Dört* yayımlandı. 21 Ocak 1950'de Londra'da tüberkülozdan hayatını kaybetti. Bütün dünyada büyük ilgi çeken ve sayısız dile çevrilen kitaplarının yanı sıra *The Observer*, *The Horizon*, *The Manchester Evening News*, *The Tribune* gibi gazete ve dergilerde birçok makalesi yayımlanmıştır.

İÇİNDEKİLER

ROMANA DAİR GÖRSELLER.....	7
KRONOLOJİ.....	13
ÖNSÖZ / MURAT BELGE.....	25

Bin Dokuz Yüz Seksen Dört

<i>Birinci Bölüm</i>	33
<i>İkinci Bölüm</i>	135
<i>Üçüncü Bölüm</i>	257
<i>Ek: Yenidil'in İlkeleri</i>	331
SONSÖZ	
ORWELL NİÇİN HÂLÂ ÖNEMLİDİR? /	
CHRISTOPHER HITCHENS.....	347

George Orwell

nineteen
eighty-four

a novel

The Works of
GEORGE ORWELL

ANIMAL FARM

Trans. of the original Russian version with an introduction
and notes on the English speaking world
1s. 6d. net

DOWNING EYE FOR AIR

9s. 6d. net

THIRTEEN DAYS

9s. 6d. net

AND DIET IN
AND LONDON

1s. 6d. net

TO CATALONIA

6d. net

THE UNBORN

7s. 6d.

WARREN & CO
100, Tottenham Court Road, London, W. 1

GEORGE ORWELL

George
Orwell

BERTRAND RUSSELL

"NINETEEN EIGHTY-FOUR depicts, with very great power, the horrors of a well-established totalitarian regime of whatever type. It is important that the Western World should be aware of these dangers and not only in the somewhat narrow form of fear of Russia. Mr. Orwell's book contributes to this important purpose with great power and skill and force of imagination."

NINETEEN EIGHTY-FOUR

A Novel

NINETEEN EIGHTY-FOUR

by George Orwell
AUTHOR of *Animal Farm*

V. S. PRITCHETT

"The most solid, the most brilliant thing George Orwell has done."

ALFRED KAZIN

"NINETEEN EIGHTY-FOUR has been an extraordinary experience for me. It is a book overwhelming in its keenness and prophetic power. I hardly know which to praise more—Orwell's insight into the fate of man under totalitarianism, or his compassion for him. The last section seems to me as brilliant as the 'Grand Inquisitor' scene in *The Brothers Karamazov*, and if possible even more relevant."

Harcourt, Brace
and Company

Birinci Bölüm

I

Nisan ayında serin, aydınlık bir gündü, saatler on üçü vuruyordu. Winston Smith, sert rüzgârdan korunmaya çalışarak çenesini göğsüne gömmüştü, Zafer Konakları'nın cam kapılarından hızla içeri girdi fakat beraberinde fırl fırl bir toz bulutunun da içeri süzülmesini önleyecek kadar hızlı değildi.

Koridor haşlanmış lahana ve eski, keçeleşmiş halı kokuyordu. Karşı uçtaki duvara iç mekân için fazla büyük, renkli bir poster asılmıştı. Posterin üstünde bir metreden geniş, kocaman bir surat vardı yalnızca: kırk beş yaşlarında, kalın kara bıyıklı, sert yüz hatlarına sahip yakışıklı bir adamın suratıydı bu. Winston merdivene yöneldi. Asansörü kullanmanın bir anlamı yoktu. Gündüzleri elektrik kesintisi uygulanıyordu o sırada ve zaten her şey yolundayken bile asansör nadiren çalışırdı. Bu kesinti Nefret Haftası'na hazırlık için alınan tasarruf önlemlerinin bir parçasıydı. Dairesi yedinci kattaydı ve sağ ayak bileğinin üstünde varis yarası olan otuz

dokuz yaşındaki Winston, merdiveni yavaş yavaş, yolda birkaç kez dinlenerek çıktı. Her sahanlıkta, posterdeki o kocaman surat asansörün karşısındaki duvardan ona bakıyordu. Bu resim o kadar başarılı çizilmişti ki üstündeki gözler nereye gitseniz sizi takip ediyordu. Altındaki başlıkta, BÜYÜK BİRADER SENİ İZLİYOR, yazıyordu.

İçeri girdiğinde, tok bir ses dökme demir üretimiyle ilgili birtakım rakamlar okuyordu. Ses, sağdaki duvarın bir kısmını oluşturan ve kör bir aynayı andıran dikdörtgen bir metal levhadan geliyordu. Winston düğmeyi çevirince ses boğuldu biraz ama kelimeler hâlâ seçilebiliyordu. Bu cihaz (tele-ekran deniyordu) karartılabiliyordu fakat tümünden kapatılamıyordu. Pencereye yaklaştı: Ufak tefek ve sıskaydı, vücudunun çelimsizliği Parti'nin üniforması olan mavi tulumun altından pek belli olmuyordu. Saçları çok açık sarıydı, yanakları doğal bir pembelik taşıyordu, teni adi sabunlardan, kör tıraş bıçaklarından ve henüz biten kışın soğuktan sertleşmişti.

Dışarı, kapalı pencereden bakıldığında bile soğuk görünüyordu. Aşağıda, caddede, rüzgârın oluşturduğu küçük hortumcuklar tozu toprağı ve yırtık kâğıt parçalarını fırlırl döndürüyordu ve gökyüzü masmavi, güneş ışıl ışıl olsa da dört bir yana yapıştırılmış o posterler haricinde hiçbir şeyin rengi yoktu sanki. O kara bıyıklı surat her köşeden size bakıyordu. Posterlerden bir tanesi de tam karşısındaki evin ön cephesindeydi. BÜYÜK BİRADER SENİ İZLİYOR, diye yazıyordu altındaki başlıkta ve bu karanlık gözler Winston'ın ruhuna işliyordu. Sokakta, kenarı yırtılmış başka bir poster rüzgârda kesik kesik dalgalanırken üstündeki tek kelime, INGSOS, bir görünüp bir kayboluyordu. Uzakta bir helikopter çatıların arasından alçaldı, bir an mavi bir sinek gibi havada asılı kalıp kavis çizerek hızla tekrar yaklaştı. Devriye polisiydi bu, pencerelerden içeriyi gözetliyor-

du. Fakat devriyeler önemli değildi. Önemli olan Düşünce Polisleriydi.

Winston'ın arkasındaki tele-ekran hâlâ dökme demir ve Dokuzuncu Üç Yıllık Plan'ın beklenenin üstünde bir başarı kaydetmesiyle ilgili bir şeyler zırvalıyordu. Tele-ekran aynı anda hem veri alabiliyor hem de aktarabiliyordu. Winston'ın sesi fısıltı seviyesini aştığında tele-ekrandan algılanıyor, dahası, bu metal levhanın hâkim olduğu görüş alanında kaldığı sürece hem iştiliyor hem de görülüyordu. Ne zaman izlenip izlenmediğinizi bilmeniz elbette olanaksızdı. Düşünce Polisi'nin ne sıklıkla ya da hangi sistem üzerinden kimin cihazına bağlanacağı belli olmuyordu. Herkesi her an izlemeleri bile olasıydı. Ama her halükârda istedikleri zaman cihazınıza bağlanabiliyorlardı. Çıkardığınız her sesin duyulduğunu ve her hareketinizin, karanlıkta olmadığı sürece izlendiğini varsayarak, yaşamak –artık alışkanlıktan içgüdüye dönüşmüştü bu– zorundaydınız.

Winston, sırtı tele-ekrana dönük durmaya devam etti. Böylesi daha güvenliydi; gerçi kendisinin de pekâlâ bildiği gibi bir sırt bile bir şeyleri ele verebilirdi. Bir kilometre ötede, çalıştığı yer, Gerçek Bakanlığı o kasvetli manzaranın içinden alabildiğine geniş ve beyaz yükseliyordu. Buranın, Londra'nın, Hava Üssü Bir'in merkez şehri ve Okyanusya'nın en kalabalık üçüncü bölgesi olduğunu belli belirsiz bir hoşnutsuzluk duyarak düşündü. Acaba hep böyle miydi Londra diye çocukluk anılarını yokladı. Etrafı ahşap direklerle desteklenmiş, pencereleri kartonlarla yamalanmış, oluklu demirden çatıları ve yıkık dökük bahçe duvarlarıyla bu köhne on dokuzuncu yüzyıl evlerinden oluşan görünüm hep var mıydı? Peki siva tozlarının havada uçtuğu, molozların üstünde otların bittiği bombalanmış bölgeler ve bombaların daha geniş bir alanı dümdüz ettiği yerlerde peyda olan kümesler gibi sefil ahşap evler? Fakat faydası yok,

anımsayamıyordu: Çocukluğundan geriye arka planı olmayan, çoğu zaman okunaksız, ışıltılı bir dizi sahne haricinde hiçbir şey kalmamıştı.

Gerçek Bakanlığı –Yenidil’de¹ Gerçekbak– etraftaki bütün yapılardan ürkütücü derecede farklıydı. Parlak beyaz beton-dan yapılma bu piramit yapı, gökyüzüne doğru üç yüz metre boyunca set set yükseliyordu. Beyaz cephesinde zarif harflerle öne çıkmış Parti’ye ait üç slogan Winston’ın durduğu yerden zar zor da olsa okunabiliyordu:

SAVAŞ BARIŞTIR
ÖZGÜRLÜK KÖLELİKTİR
CEHALET GÜÇTÜR

Gerçek Bakanlığı’nın üç bin odasının olduğu ve yerin altında da bu odalara bağlı alt bölümlerin bulunduğu söyleniyordu. Londra’nın muhtelif bölgelerine yayılmış benzer görünüş ve boyutta yalnızca üç tane daha yapı vardı. Bunların yanında öteki binalar o kadar küçük kalıyordu ki bu dördü Zafer Konakları’nın çatısından aynı anda görülebiliyordu. Devletin tüm aygıtları bu dört yapının içindeki bakanlıklar arasında bölüştürülmüştü. Gerçek Bakanlığı haberler, eğlence, eğitim ve güzel sanatlarla ilgileniyordu. Barış Bakanlığı savaştan sorumluydu. Sevgi Bakanlığı asayiş ve düzen işlerini yürütüyordu. Bolluk Bakanlığı ise mali işlerden sorumluydu. Bunların Yenidil’deki isimleri: Gerçekbak, Barışbak, Sevbak ve Bolbak’tı.

Aralarında en korkuncu Sevgi Bakanlığı’ydı. İçeride hiç penceresi yoktu. Winston Sevgi Bakanlığı’na hiç gitmemişti, yarım kilometre yakınından bile geçmemişti. Resmî görevler haricinde içeri girilmesi yasaktı ve o durumda bile ancak

1 Yenidil Okyanusya’nın resmî diliydi. Yapısı ve etimolojisi için bkz. Ek Bölüm – yazarın notu.

tel örgülü labirentlerden, çelik kapılardan ve gizli makinalı tüfek yuvalarının arasından geçilerek içeri ulaşabiliyordu. Bakanlığın dış bariyerlerine açılan sokaklarda dahi ellerinde coplarla siyah üniformalar giymiş, goril suratlı muhafızlar dolaşıyordu.

Winston birden arkasını döndü. Yüzüne, tele-ekrana bakarken istenen sakin, olumlu ifadeyi vermişti. Odanın öbür ucundaki küçük mutfaka yöneldi. Bakanlıktan günün bu saatinde çıktığı için kantindeki yemeğinden feragat etmek zorunda kalmıştı ve mutfakta, yarınki kahvaltıya saklaması gereken büyük bir dilim esmer ekmek dışında yiyecek bir şey olmadığını biliyordu. Raftan içinde renksiz bir sıvı bulunan, üzerindeki düz beyaz etikette ZAFER CİNİ yazan şişeyi aldı. Çinlilerin pirinçten yapılan içkileri gibi tiksindirici, yağlı bir koku yayıldı etrafa. Winston kendine bir çay bardağı kadar doldurdu bu içkiden, yaratacağı sarsıcı etki için cesaretini topladı ve ilaç içer gibi midesine indirdi.

Yüzü anında kıpkırmızı kesildi, gözlerinden yaşlar süzüldü. Tadı nitrik asit gibiydi, bir de bunu tek dikişte içince kafasının arkasına kauçuk sopayla vurulmuş gibi hissediyordu insan. Fakat sonra midesindeki yanma hissi yatıştı ve dünya gözüne daha güzel gözükmeye başladı. Üzerinde ZAFER SİGARALARI yazılı buruşuk paketten bir sigara aldı ve yanlışlıkla dik tutunca tütün yere döküldü. Bir sonrakini doğru tutmayı başardı. Oturma odasına dönüp tele-ekranının solunda duran küçük masaya oturdu. Masanın çekmecesinden kalem sapı, mürekkep şişesi ve sırtı kırmızı, kapağı ebrulu, kalın, boş bir orta boy defter çıkardı.

Oturma odasındaki tele-ekran bir nedenle olması gereken yerde değildi. Normalde odanın tümünü görebileceği en dip duvara yerleştirilmesi gerekirken pencerenin karşısındaki uzun duvardaydı. Bir tarafında Winston'ın şu an oturmakta olduğu küçük bir girinti vardı, bu alan daireler yapılırken

muhtemelen kitap raflarına ayrılmıştı. Winston burada oturup tamamen arkasına yaslandığında tele-ekranının görüş menzilinin dışında kalıyordu. Sesi duyuluyordu tabii ama bu konumda kaldığı sürece görülmüyordu. Az sonra yapacağı şeyi aklına getiren de kısmen odanın bu alışılmadık yerleşimiydi.

Fakat az önce çekmecedен çıkardığı defterin de yapacağı şeyde etkisi vardı. Tuhaf bir güzelliğe sahipti bu defter. Yağ gibi pürüzsüz yaprakları eskidiği için biraz sararmıştı, bu tip bir kâğıt en az kırk senedir üretilmiyordu. Bununla birlikte Winston defterin bundan da eski olduğunu tahmin ediyordu. Şehrin yoksul bir bölgesindeki (hangi bölge olduğunu hatırlamıyordu şu an) ufak, pasaklı bir eskici dükkânının vitrininde görmüştü bu defteri ve hemen almak için karşı konmaz bir arzu duymuştu. Parti üyelerinin sıradan dükkânlara girmesi (“serbest piyasadan alış-veriş yapmak” deniyordu buna) doğru değildi ama ayakkabı bağcığı, tıraş bıçağı gibi başka bir yerden temin edilemeyen muhtelif ihtiyaçlar nedeniyle bu kurala harfiyen uyulmuyordu. Sokağa hızlıca şöyle bir bakıp içeri girmiş, defteri iki dolar elli sente almıştı. O sırada defteri özel bir sebeple almak istediğinin farkında değildi. Evrak çantasına koyup suçluluk duyarak eve getirmişti onu. İçinde yazılı bir şey olmasa da sakıncalı bulunabilecek bir şeyydi bu.

Az sonra yapacağı şey bir günlük tutmaktı. Günlük tutmak yasalara aykırı değildi (artık herhangi bir yasa olmadığı için hiçbir şey yasalara aykırı değildi) fakat eğer tespit edilirse çok büyük olasılıkla ölümle cezalandırılacak ya da en az yirmi beş yıl çalışma kampına gönderilecekti. Dolma kalemnin sapına uç takıp yağını temizlemek için ucunu emdi. Dolma kalem eskimiş bir araçtı artık, imza için bile nadiren kullanılıyordu ama Winston, bu güzel, yağ gibi kâğıdın tükenmez kalemle karalanmak yerine gerçek bir dolma ka-

lemle yazılmayı hak ettiğine inandığı için gizlice ve biraz da zorlanarak bir tane edinmişti. Aslında elle yazmaya alışkın değildi. Çok kısa notlar haricinde her şey konuş-yaza dikte ediliyordu, fakat bu cihazı şimdiki amacı için kullanması elbette mümkün değildi. Kalem mürekkebe batırdıktan sonra bir saniyelğine duraksadı. İçinden bir ürperti geçti. Kâğıda yazmak bir dönüm noktası olacaktı. Küçük, biçimsiz harflerle şöyle yazdı:

4 Nisan, 1984

Arkasına yaslandı. Kendini son derece çaresiz hissetti. İlk olarak 1984 yılında *olduklarından* hiç emin değildi. Otuz dokuz yaşında olduğundan hemen hemen emin olduğu ve 1944 ya da 1945 yılında doğduğunu düşündüğü için muhtemelen 1984 civarındaydılar; fakat şimdilerde bir-iki sene aralığındaki bir tarihi doğru biçimde saptamak olanaksızdı.

Birden aklından, bu günlüğü kimin için tutuyorum sorusu geçti. Gelecek için, henüz doğmamış olanlar için. Akıllı bir an sayfadaki şüpheli tarihin etrafında gezindi ve ardından Yenidil'deki *çiftmüşün* kelimesine çarptı. Üstlendiği sorumluluğun büyüklüğü ilk kez kafasına dank etti. Gelecekle nasıl iletişim kurabilirdi ki? Doğası itibarıyla imkânsızdı bu. Gelecek ya şimdiki zamana benzeyecekti ve böyle bir durumda onu dinlemeyecekti ya da şimdiden farklı olacaktı ve yaşadığı ikilem anlamını kaybedecekti.

Bir süre aptal aptal önündeki kâğıda bakarak oturdu. Tele-ekranda kafa şişiren bir askerî marş başlamıştı. Winston, tuhaf bir biçimde hem kendini ifade etme gücünü yitirmişti sanki hem de aslen ne söylemek istediğini unutmuştu. Haftalardır bu an için hazırlanıyordu ve cesaret haricinde bir şeye ihtiyaç duyabileceğini hiç düşünmemişti. Yazması kolaydı. Tek yapması gereken zihninde senelerdir sürüp giden o

huzursuz monoloğu kâğıda aktarmaktı. Fakat şu anda o monolog bile kesilmişti. Üstüne bir de varis yarası dayanılmaz biçimde kaşınmaya başlamıştı. Kaşımaya korkuyordu çünkü kaşındığında hep iltihap kapıyordu. Saniyeler akıp gitti. Karşısındaki sayfanın boşluğundan, ayak bileğinin üstündeki kaşıntıdan, müziğin gürültüsünden ve cinin etkisiyle oluşan hafif sarhoşluktan başka hiçbir şey algılayamıyordu.

Birden paniğe kapılıp ne yazdığının pek farkında olmadan yazmaya başladı. Küçük ama çocuksu el yazısı ilk başta büyük harfleri ve en sonunda noktaları bile atlayarak sayfaya yayıldı:

4 Nisan 1984. dün gece sinema. hep savaş filmleri. bir tanesi çok iyiydi, mültecilerle dolu bir gemi Akdeniz'de bir yerde bombalanıyordu. Şişman iri kıyım bir adamın, peşindeki ateş eden helikopterden yüzerek kaçmaya çalışması herkesi pek eğlendirdi, ilk başta suda domuz balığı gibi debeleniyordu, sonra helikopterlerin dürbününden gösterildi, ardından delik deşik oldu, etrafındaki su pembeleşti ve birden sanki vücudunda açılan deliklerden su girmiş gibi battı, o batarken izleyenler gülüp bağırsıyordu. Sonra üstünde helikopter dolaşan, çocuk dolu bir filika görüldü. Baş kısmında orta yaşlı, muhtemelen Yahudi bir kadın kucağında üç yaşlarında bir oğlan çocuğuyla oturuyordu. Çocuk dehşetle haykırıyor, başını kadının içine girip saklanmak istercesine göğüslerinin arasına gömüyordu ve kadın da korkudan beti benzi atmış olmasına rağmen çocuğa sarılıp onu rahatlatmaya çalışıyor, sanki kolları mermileri önleyecekmiş gibi mümkün olduğunca onu sarıp sarmalıyordu. Sonra helikopter üzerlerine yirmi kiloluk bir bomba bıraktı, müthiş bir patlamayla filika parçalandı. Sonra bir çocuğun kolunun havaya uçtuğunu, yukarı yukarı doğru yükseldiğini gösteren harika bir çekim vardı, muhtemelen ucunda kamera olan bir helikopter takip etmişti bu sahneyi ve parti üyelerinden büyük alkış

topladı fakat aşağıda proleterlerin oturduğu kısımdan bir kadın birden kıyameti kopardı bunu çocukların önünde göstermemeliler göstermemeliler, doğru değil bu çoluk çocuk önünde olmaz diye ta ki polis onu tutup onu tutup çıkarana kadar bağırды, kadının başına bir şey geldiğini sanmıyorum kimse proleterlerin ne söylediğine bakmaz tipik proleter tepkisi hiçbir zaman–

Winston, biraz da eline kramp girdiği için, yazmayı bıraktı. Onu bu zırvalıkları böyle peş peşe yazmaya iten neydi bilmiyordu. Ama o bunları yazarken zihninde tuhaf bir şekilde bambaşka bir olay netlik kazanmıştı, o kadar ki artık onu yazmaya hazır olduğunu hissediyordu. Bugün bu olay nedeniyle birden eve dönüp günlüğe başlamaya karar verdiğini o an fark etti.

Olay o sabah bakanlıkta yaşanmıştı, tabii böylesi belirsiz bir şeye yaşanmış denebilirse.

Saat on bire geliyordu, Winston'ın çalıştığı Arşiv Dairesi'nde sandalyeleri çalışma hücrelerinin dışına çıkarıp orta kısımdaki büyük tele-ekranın karşısına dizmişlerdi, İki Dakikalık Nefret'e hazırlanıyorlardı. Winston tam orta sıralardan birinde yerini alırken birden simaen tanıdığı fakat hiç konuşmadığı iki kişi girdi içeri. Biri sık sık koridorda karşılaştığı bir kızdı. Adını bilmiyordu ama Kurgu Dairesi'nde çalıştığını biliyordu. Muhtemelen roman yazma makinalarından birinde teknik bir işte çalışıyordu çünkü onu bazen yağlı elleriyle İngiliz anahtarını taşıırken görürdü. Yirmi altı-yirmi yedi yaşında, gür saçları, çilli yüzü, seri, atik hareketleriyle gözü pek bir kıza benziyordu. Gençlik Anti-Seks Birliği'nin simgesi olan ince kıvılcık kuşak, tulumunun beline birkaç kez dolanmış, kalçalarının biçimliliğini ortaya çıkaracak kadar sıkılmıştı. Winston onu ilk gördüğü andan beri sevmemişti. Nedenini biliyordu. Kız, hokey sahalarının, soğuk küvetlerin, birlikte çıkılan doğa yürüyüşlerinin atmosferini

kişiliğinde taşıyor ve bir fazilet abidesi gibi duruyordu. Hemen hemen hiçbir kadını, özellikle de genç ve güzel olanları, sevmiyordu. Parti'nin en bağınaz taraftarları, sloganları yalayıp yutanlar, amatör muhbirler ve aykırı düşüncelerin kokusunu alanlar hep kadınlar, bilhassa da genç kadınlardı. Ama özellikle bu kız birçoğundan daha tehlikeli geliyordu ona. Bir keresinde koridordan geçerken göz ucuyla Winston'a bakmış, bu bakışı Winston'ın ruhuna işlemiş, yüreğini bir an için korkuyla doldurmuştu. Hatta aklından kızın Düşünce Polisi'nin ajanı olabileceği bile geçmişti. Bu aslında zayıf bir olasılıktı. Ama yine de onu ne zaman yakınında görse düşmanlık ve korkuyla karışık tuhaf bir huzursuzluk hissediyordu.

Diğeri O'Brien adında İç Parti üyesi bir adamdı, o kadar önemli ve gizli bir görevi vardı ki Winston bu görevin mahiyetiyle ilgili ancak fikir yürütebilirdi. Sandalyelerin çevresinde toplananlar İç Parti'den siyah tulumlu birinin yaklaştığını görünce bir an susmuşlardı. O'Brien kalın boynu ve kaba hatlı, komik gözükken gaddar yüzüyle iri yarı, cüsseli bir adamdı. Ürkütücü görünüşüne rağmen davranışlarında belli bir letafet vardı. Gözlüğünü burnunda düzeltme huyu ona nedsense güven veren ve –tanımlaması zor biçimde– uygar bir hava katıyordu. Bu hareketiyle karşısındakine –hâlâ bu kelimelerle düşünenler kaldıysa– enfiye kutusunu ikram eden bir on sekizinci yüzyıl soylusunu andırıyordu. Winston, O'Brien'ı bunca yıldır herhalde topu topu on defa görmüştü. Ona derin bir yakınlık duyuyordu, bunun nedeni yalnızca O'Brien'ın kentli tavırları ile ödül kazanabilecek dövüşçü vücudu arasındaki zıtlığın ilgisini çekmesi değildi. Daha ziyade O'Brien'ın siyasi açıdan pek tutucu olmadığına içten içe inanası ve belki inanç da değil, yalnızca buna ilişkin bir ümit taşınmasıydı. Yüz ifadesindeki bir şey kesinlikle bu hissi veriyordu. Belki de O'Brien'ın yüzüne yansıyan ifade onun tutu-

cu olmadığını değil sadece zeki olduğunu gösteriyordu. Fakat ne olursa olsun tele-ekranı bir şekilde atlatıp onu yalnız yakalayabilerseniz konuşabileceğiniz birine benziyordu. Winston bu tahmini doğrulamak için en ufak bir gayret sarf etmemişti: aslında bunu doğrulamasının bir yolu da yoktu. O sırada O'Brien saatine baktı, saatin on bire yaklaştığını gördü, belli ki İki Dakikalık Nefret bitene kadar Arşiv Dairesi'nde kalmaya karar vermişti. Winston'la arasına birkaç sandalye boşluk bırakarak aynı hizada oturdu. Aralarında Winston'ın yan hücrelerinde çalışan saçları kum sarısı, ufak tefek bir kadın vardı. Siyah saçlı kız ise tam arkasında oturuyordu.

Az sonra odanın dibindeki büyük tele-ekrandan yağı bitmiş devasa bir makinanın gıcirtısı gibi yankılanan korkunç bir söylev başladı. İnsanın içini ürperten, tüylerini diken diken eden bir gürültüydü bu. Nefret başlamıştı.

Her zamanki gibi Halk Düşmanı Emmanuel Goldstein'in yüzü ekranda belirdi. Seyircilerden tek tük ıslıklayanlar oldu. Ufak tefek, kum sarısı saçlı kadın korku ve tiksinti karışımı tiz bir ses çıkardı. Bir zamanlar (kimse ne kadar zaman önce olduğunu tam hatırlamıyordu) Parti'nin önde gelen isimlerinden biri olan, neredeyse Büyük Birader'le aynı seviyedeki Goldstein, karşı devrim faaliyetlerine katılmış ve ölüme mahkûm edilmiş sonra da gizemli bir şekilde kaçıp ortadan kaybolmuş bir dönek ve haindi. İki Dakikalık Nefret gösterileri her gün değişirdi fakat hepsinin baş kişisi Goldstein'di. Baş hain ve Parti'nin kusursuz işleyişini bozan ilk kişi oydu. Parti'ye karşı işlenmiş sonraki tüm suçlar, tüm ihanetler, tüm sabotaj eylemleri, aykırı düşünceler ve sapmalar doğrudan onun öğretisinden doğmuştu. Hâlâ bir yerlerde yaşıyor ve kumpas kurmaya devam ediyordu: Belki de denizaşırı bir ülkede kendisine para ödeyen yabancı birilerinin himayesi altındaydı, hatta belki –ara sıra çıkan söylentiye göre– Okyanusya'da bir yerlerde saklanıyordu.